

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

7. märts 2018*

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 2003/96/EÜ – Energiatoodete ja elektrienergia maksustamine – Artikli 14 lõike 1 punkt a – Elektrienergia tootmiseks kasutatavad energiatooted – Maksust vabastamise kohustus – Artikli 15 lõike 1 punkt c – Soojus- ja elektrienergia koostootmiseks kasutatavad energiatooted – Õigus maksust vabastada või alandada maksustamistaset – Soojus- ja elektrienergia koostootmiseks mõeldud maagaas

Kohtuasjas C-31/17,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) 18. jaanuari 2017. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. jaanuaril 2017, menetluses

Cristal Union (Sucrerie de Toury SA õigusjärglane)

versus

Ministre de l'Économie et des Finances,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta, kohtunikud C.G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev ja E. Regan (ettekandja),

kohtujurist: E. Tanchev,

kohtusekretär: ametnik V. Giacobbo-Peyronnel,

arvestades kirjalikku menetlust ja 22. novembri 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Cristal Union (Sucrerie de Toury SA õigusjärglane), esindajad: advokaadid C. Lesourd ja J.-M. Priol,
- Prantsuse valitsus, esindajad: D. Colas, E. de Moustier, S. Ghiandoni ja A. Alidière,
- Soome valitsus, esindaja: S. Hartikainen,
- Euroopa Komisjon, esindajad: C. Perrin ja F. Tomat,

olles 22. veebruari 2018. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik (ELT 2003, L 283, lk 51; ELT eriväljaanne 09/01, lk 405), artikli 14 lõike 1 punkti a ja artikli 15 lõike 1 punkti c.
- 2 Taotlus on esitatud Cristal Unioni (Sucrerie de Toury SA õigusjärglane) ning ministre de l'Économie et des Finances'i (majandus- ja rahandusminister) vahelises kohtuvaidluses, mis käsitleb koostootmisjaamas soojus- ja elektrienergia samaaegseks tootmiseks kasutatava maagaasi maksustamist.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2003/96 põhjendused 2–7, 11, 12, 24 ja 25 on sõnastatud järgmiselt:
 - „(2) Selliste ühenduse sätete puudumine, millega kehtestatakse elektrienergia ja muude energiatoodete madalaim maksustamistase peale mineraalõlide, võib avaldada negatiivset mõju siseturu nõuetekohasele toimimisele.
 - (3) Siseturu nõuetekohaseks toimimiseks ja ühenduse muu poliitika eesmärkide saavutamiseks on vaja ühenduse tasandil kehtestada suurema osa energiatoodete, sealhulgas elektrienergia, maagaasi ja kivisöe madalaim maksustamistase.
 - (4) Märkimisväärsed erinevused energia maksustamistasemete vahel liikmesriikides võivad kahjustada siseturu nõuetekohast toimimist.
 - (5) Liikmesriikide maksustamistasemete erinevusi saab vähendada, kehtestades ühenduse madalaima maksustamistaseme.
 - (6) [EÜ] asutamislepingu artikli 6 kohaselt tuleb keskkonnakaitse nõuded integreerida ühenduse muu poliitika määratlemisse ja rakendamisse.
 - (7) Ühendus on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osalisena ratifitseerinud Kyoto protokoll. Energiatoodete ja vajaduse korral elektrienergia maksustamine on üks vahend, mille kaudu saavutada Kyoto protokoll eesmärke.
- [...]
- (11) Energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistiku rakendamisega seotud maksustamiskord on iga liikmesriigi otsustada. Sellega seoses võivad liikmesriigid otsustada mitte suurendada kogu maksukoormust, kui nad leiavad, et sellise maksustamise erapooletuse põhimõtte rakendamine võiks kaasa aidata nende maksusüsteemi ümberkorraldamisele või uuendamisele, soodustades tegevust, mis parandab keskkonnakaitset ja suurendab tööhõivet.
- (12) Energiahinnad on ühenduse energeetika-, transpordi- ja keskkonnapoliitika seisukohast määrava tähtsusega.

[...]

(24) Liikmesriikidele tuleks anda luba teatavatel juhtudel maksust vabastada või maksustamistaset alandada, kui see ei kahjusta siseturu nõuetekohast toimimist ega too kaasa konkurentsi moonutamist.

(25) Sooduskohtlemist võib eelkõige kohaldada soojus- ja elektrienergia koostootmise suhtes ja alternatiivsete energiaallikate kasutamist edendavate taastuva energia vormide suhtes.“

4 Direktiivi 2003/96 artikkel 1 sätestab:

„Liikmesriigid kehtestavad energiatoodete ja elektrienergia maksud vastavalt käesolevale direktiivile.“

5 Direktiivi artikli 14 lõike 1 punkt a sätestab:

„Lisaks sellele, mis on [nõukogu 25. veebruari 1992. aasta] direktiivi 92/12/EMÜ [aktsiisiga maksustatava kauba üldise korralduse ja selle kauba valdamise, liikumise ning järelevalve kohta (EÜT 1992, L 76, lk 1; ELT eriväljaanne 09/01, lk 179), muudetud nõukogu 20. juuli 2000. aasta direktiiviga 2000/47/EÜ (EÜT 2000, L 193, lk 73; ELT eriväljaanne 02/10, lk 186)] üldsätetega ette nähtud maksustatavate toodete maksust vabastamise kohta, ja piiramata muude ühenduse sätete kohaldamist, peavad liikmesriigid maksust vabastama järgmisena loetletud tooted tingimustel, mille nad sätestavad selleks, et tagada maksuvabastuse nõuetekohane ja arusaadav kohaldamine ning ära hoida maksudest kõrvalehoidmist, maksustamise vältimist ja muid kuritarvitusi:

a) energiatooted ja elektrienergia, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks, ja elektrienergia, mida kasutatakse elektrienergia tootmise suutlikkuse säilitamiseks. Liikmesriigid võivad siiski keskkonnapoliitikaga seotud põhjustel nimetatud tooted maksustada, ilma et peaks järgima käesolevas direktiivis sätestatud madalaimat maksustamistaset. Sellisel juhul ei võeta kõnealuste toodete maksustamist arvesse artiklis 10 sätestatud elektrienergia madalaima maksustamistaseme järgimisel;“

6 Nimetatud direktiivi artikli 15 lõike 1 punkt c näeb ette:

„Ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist, võivad liikmesriigid tingimusel, et maksude õigsust kontrollitakse, anda täieliku või osalise maksuvabastuse või alandada maksustamistaset järgmiste toodete puhul:

[...]

c) energiatooted ja elektrienergia, mida kasutatakse soojus- ja elektrienergia koostootmiseks;“

7 Direktiivi 2003/96 artikli 21 lõike 5 kolmas lõik näeb ette:

„Üksust, mis toodab elektrienergiat oma tarbeks, käsitatakse turustajana. Olenemata artikli 14 lõike 1 punktist a võivad liikmesriigid maksust vabastada väikesed elektrienergiatootjad, tingimusel et nad maksustavad selle elektrienergia tootmiseks kasutatavad energiatooted.“

Prantsuse õigus

8 Tolliseadustiku (code des douanes) artikkel 266 *quinquies* redaktsioonis, mis oli kohaldatav 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2006, sätestas:

„1. [...] maagaas maksustatakse lõppkasutajale kohaletoimetamisel siseriikliku tarbimismaksuga.

[...]

3. [...]

Samuti on maksust vabastatud gaasitarned, kui asjaomane gaas on mõeldud kasutamiseks:

[...]

c) kütusena elektrienergia tootmiseks alates 1. jaanuarist 2006, kui need tarned ei ole ette nähtud kasutamiseks artiklis 266 *quinquies* A nimetatud jaamades.“

- 9 Tolliseadustiku artiklis 266 *quinquies* A redaktsioonis, mis hakkas kehtima alates 1. jaanuarist 2006, on sätestatud:

„Koostootmisjaamades soojus- ja elektrienergia või soojus- ja mehhaanilise energia koostootmiseks ette nähtud maagaasi ja mineraalõlide tarned on vabastatud artiklitega 265 ja 266 *quinquies* kehtestatud siseriiklikust tarbimismaksust viie aasta jooksul alates nende jaamade käikulaskmisest. [...]

See erand on kohaldatav hiljemalt 31. detsembril 2007 käiku lastud jaamade suhtes. [...]“.

- 10 Alates 1. jaanuarist 2007 muudeti tolliseadustiku artikli 266 *quinquies* lõike 3 teise lõigu punkti c järgmiselt:

„3. [...]

Samuti on maksust vabastatud gaasitarned, kui asjaomane gaas on mõeldud kasutamiseks:

[...]

c) alates 1. jaanuarist 2006 kütteainena elektrienergia tootmisel.

Käesoleva [lõike 3 punktis c] sätestatud erand [...] ei ole kohaldatav artiklis 266 *quinquies* A osutatud jaamades kasutamiseks ette nähtud maagaasi tarnetele. Tootjad, kelle jaamal ei ole elektrienergia ostmise lepingut, [...], võivad siiski kasutada [lõike 3 punktis c] ette nähtud skeemi tingimusel, et nad loobuvad õigusest artiklis 266 *quinquies* A ette nähtud vabastusele siseriiklikust maksust.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 11 Sucrerie de Toury, mille õigusjärglane on Cristal Union, käitab soojus- ja elektrienergia koostootmisjaama, milles ta kasutab kütteainena maagaasi.
- 12 Tarnija kohaldas Sucrerie de Toury'le 1. jaanuarist 2006 kuni 25. detsembrini 2007 tarnitud maagaasi suhtes tolliseadustiku artiklis 266 *quinquies* ette nähtud maagaasi tarbimise siseriiklikku maksu ning tasus ise selle summa.
- 13 Sucrerie de Toury on seisukohal, et asjaomased maagaasitarned oleksid pidanud olema direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a kohaselt siseriiklikust maksust vabastatud, mistõttu esitas ta kaebuse tribunal administratif d'Orléans'i (Orléansi halduskohus, Prantsusmaa), nõudes riigilt hüvitist kahju eest, mis talle väidetavalt tekkis seetõttu, et Prantsuse Vabariik hilines selle direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmisega.
- 14 Tribunal administratif d'Orléans (Orléans'i halduskohus) jättis selle nõude 31. jaanuari 2013. aasta otsusega rahuldamata.

- 15 Selle otsuse peale esitas Sucrerie de Toury apellatsioonkaebuse, mille Cour administrative d'appel de Nantes (Nantes'i apellatsiooniasutuse halduskohus, Prantsusmaa) jättis 18. detsembri 2014. aasta kohtuotsusega rahuldamata sisuliselt seetõttu, et soojus- ja elektrienergia koostootmiseks mõeldud maagaas kuulub üksnes direktiivi 2003/96 artikli 15 lõike 1 punkti c kohaldamisalasse, mis näeb liikmesriikidele ette õiguse vabastada maksust sellise tootmise jaoks kasutatud energiatooted, mitte aga selle direktiivi artikli 14 lõike 1 punkti a kohaldamisalasse, mille kohaselt vabastavad liikmesriigid maksust energiatooted, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks.
- 16 Sucrerie de Toury esitas 10. veebruaril 2015 selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse Conseil d'État'le (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu).
- 17 Neil asjaoludel otsustas Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas energiatooted, mida kasutatakse soojus- ja elektrienergia koostootmiseks, kuuluvad üksnes [direktiivi 2003/96] artikli 15 lõike 1 punktiga c antud maksust vabastamise õiguse kohaldamisalasse või kuuluvad need osas, milles neid tooteid kasutatakse elektrienergia tootmiseks, ka selle direktiivi artikli 14 lõike 1 punktis a sätestatud maksust vabastamise kohustuse kohaldamisalasse?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 18 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud kohustuslik maksuvabastus on kohaldatav elektrienergia tootmiseks kasutatavate energiatoodete suhtes, kui neid tooteid kasutatakse elektri- ja soojusenergia koostootmiseks selle direktiivi artikli 15 lõike 1 punkti c tähenduses.
- 19 Prantsuse valitsus on seisukohal, et energiatooted, mida kasutatakse viimati nimetatud eesmärgil sellises koostootmisjaamas, mis on kõne all põhikohtuasjas, kuuluvad üksnes direktiivi 2003/96 artikli 15 lõike 1 punkti c kohaldamisalasse, nii et olenemata selle direktiivi artikli 14 lõike 1 punktist a ei ole liikmesriik kohustatud vabastama maksust nende toodete seda osa, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks.
- 20 Cristal Union, Soome valitsus ja Euroopa Komisjon leiavad aga, et direktiivi 2003/96 artikli 15 lõike 1 punkt c ei välista kohaldamast selle direktiivi artikli 14 lõike 1 punkti a, mis kohustab liikmesriike vabastama maksust energiatoodete selle osa, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks sellises koostootmisjaamas, mis on kõne all põhikohtuasjas. Nende sõnul on nimetatud artikli 15 lõike 1 punkti c ainus eesmärk anda liikmesriikidele lisavõimalus vabastada maksust osaliselt või täielikult energiatoodete see osa, mis vastab soojusenergia tootmisele.
- 21 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb direktiivis 2003/96 ette nähtud maksuvabastusi puudutavaid sätteid tõlgendada autonoomselt, lähtudes nende sõnastusest, direktiivi üldisest ülesehitusest ja sellega seatud eesmärkidest (vt selle kohta 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Kronos Titan ja Rhein-Ruhr Beschichtungs-Service, C-43/13 ja C-44/13, EU:C:2014:216, punkt 25, ja 13. juuli 2017. aasta kohtuotsus Vakarų Baltijos laivų statykla, C-151/16, EU:C:2017:537, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 22 Esiteks tuleb märkida, et direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a sõnastusest endast nähtub, et liikmesriigid on kohustatud selles direktiivis kehtestatud maksust vabastama „energiatooted, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks“.

- 23 Tuleb tõdeda, et selline sõnastus ei jäta kõnealuse kohustusliku maksuvabastuse kohaldamisalast mingil juhul välja energiatooteid, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks sellises koostootmisjaamas, mis on kõne all põhikohtuasjas. Nimelt on tõsi, et selline jaam kasutab „energiatooteid elektrienergia tootmiseks“ direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a esimese lause tähenduses.
- 24 Teiseks tuleb seoses direktiivi 2003/96 ülesehitusega seoses meenutada, et selle eesmärk ei ole tõepoolest kehtestada üldist laadi maksuvabastusi (vt selle kohta 1. detsembri 2011. aasta kohtuotsus *Systeme Helmholtz*, C-79/10, EU:C:2011:797, punkt 23, ja 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus *Haltergemeinschaft*, C-250/10, ei avaldata, EU:C:2011:862, punkt 19).
- 25 Kuna direktiivi 2003/96 artikli 14 lõikes 1 on ammendavalt loetletud maksuvabastused, mida liikmesriigid on kohustatud energiatoodete ja elektrienergia maksustamisel andma (vt 5. juuli 2007. aasta kohtuotsus *Fendt Italiana*, C-145/06 ja C-146/06, EU:C:2007:411, punkt 36, ja 4. juuni 2015. aasta kohtuotsus *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, punkt 45), ei saa selle sätteid samuti tõlgendada laialt, sest vastasel juhul võtaks see kõnealuse direktiiviga kehtestatud ühtlustatud maksustamiselt kogu kasuliku mõju.
- 26 Siiski, nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, on direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a esimeses lauses osas, milles sellega pannakse liikmesriikidele kohustus vabastada maksust elektrienergia tootmiseks kasutatavad energiatooted, ette nähtud täpne ja tingimusteta kohustus, mistõttu annab see säte isikutele õiguse tugineda sellele siseriiklikes kohtutes vahetult (vt selle kohta 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus *Flughafen Köln vs. Bonn*, C-226/07, EU:C:2008:429, punktid 29–33).
- 27 Lisaks tuleb märkida, et kui liidu seadusandja soovis anda liikmesriikidele võimaluse teha erand kohustuslikust maksuvabastusest, nägi ta seda sõnaselgelt ette vastavalt direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a teises lauses, mille kohaselt võivad liikmesriigid elektrienergia tootmiseks kasutatavad energiatooted maksustada keskkonnapoliitikaga seotud põhjustel, ja artikli 21 lõike 5 kolmandas lõigus, mille kohaselt peavad liikmesriigid, kes vabastavad maksust väikeste elektrienergiatootjate toodetud elektrienergia, maksustama selle elektrienergia tootmiseks kasutatavad energiatooted.
- 28 Nii nähtub direktiivi 2003/96 ülesehitusest, et peale nende kahe konkreetse juhtumi on kõnealuse direktiivi artikli 14 lõike 1 punkti a esimeses lauses ette nähtud kohustus vabastada maksust energiatooted, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks, kehtestatud liikmesriikidele tingimusteta.
- 29 Kolmandaks tuleb seoses direktiiviga 2003/96 seatud eesmärkidega kõigepealt märkida, et nähes ette energiatoodete ja elektrienergia ühtlustatud maksustamise korra, soovitakse direktiiviga selle põhjenduste 2–5 ja 24 kohaselt edendada siseturu nõuetekohast toimimist energiasektoris, vältides eelkõige konkurentsimoonusi (vt selle kohta eelkõige 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus *Kronos Titan ja Rhein-Ruhr Beschichtungs-Service*, C-43/13 ja C-44/13, EU:C:2014:216, punktid 31 ja 33; 2. juuni 2016. aasta kohtuotsus *ROZ-ŚWIT*, C-418/14, EU:C:2016:400, punkt 32, ja 7. septembri 2017. aasta kohtuotsus *Hüttenwerke Krupp Mannesmann*, C-465/15, EU:C:2017:640, punkt 26).
- 30 Selleks otsustas liidu seadusandja seoses elektrienergia tootmisega – nagu nähtub eelkõige ettepaneku võtta vastu nõukogu direktiiv, millega korraldatakse ümber energiatoodete maksustamise ühenduse raamistik (ELT 1997, C 139, lk 14), seletuskirja leheküljelt 5 – kohustada liikmesriike vastavalt direktiivi 2003/96 artiklile 1 maksustama toodetud elektrienergiat, kuid vabastama samal ajal maksust elektrienergia tootmiseks kasutatavad energiatooted, lähtudes eesmärgist vältida elektrienergia topeltmaksustamist, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 56–62 on märkinud.
- 31 Kui aga energiatooted, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks sellises koostootmisjaamas, mis on kõne all põhikohtuasjas, ei oleks direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a esimese lause kohaselt maksust vabastatud, tulenekski sellest topeltmaksustamise oht, kuna niimoodi toodetud elektrienergia kuuluks selle direktiivi artikli 1 kohaselt samuti maksustamisele.

- 32 On tõsi, et direktiiv 2003/96 ei välista topeltmaksustamise ohtu, kuna, nagu juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 27, liikmesriik võib selle direktiivi artikli 14 lõike 1 punkti a teise lause kohaselt maksustada elektrienergia tootmiseks kasutatavad energiatooted keskkonnakaitse kaalutlustel (vt 4. juuni 2015. aasta kohtuotsus *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, punkt 51).
- 33 See aga ei muuda asjaolu, et kui sellisele koostootmisjaamale, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei anta direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a esimeses lauses ette nähtud maksuvabastust üksnes põhjusel, et see jaam ei tooda mitte ainult elektrienergiat, vaid soojus- ja elektrienergiat koos, võib see kaasa tuua, nagu nähtub põhikohtuasja asjaoludest, elektrienergia tootjate ebavõrdse kohtlemise, mis annaks aluse elektrienergia sektoris siseturu nõuetekohast toimimist kahjustavale konkurentsi moonutamisele (vt selle kohta 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus *Haltergemeinschaft*, C-250/10, ei avaldata, EU:C:2011:862, punktid 17 ja 18).
- 34 Lisaks tuleb meenutada, et direktiiviga 2003/96 on soovitud samuti saavutada selle põhjendustes 6, 7, 11 ja 12 märgitud eesmärki toetada keskkonnapoliitika eesmärke (7. septembri 2017. aasta kohtuotsus *Hüttenwerke Krupp Mannesmann*, C-465/15, EU:C:2017:640, punkt 26).
- 35 Siiski oleks sellises koostootmisjaamas, nagu on kõne all põhikohtuasjas, elektrienergia tootmiseks kasutatavate energiatoodete maksustamine tekkiva topeltmaksustamise ohu tõttu selle eesmärgiga vastuolus.
- 36 Nimelt, nagu nähtub eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivist 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT 2012, L 315, lk 1), on liidu õiguse eesmärk stimuleerida koostootmist kasuliku soojuse nõudluse alusel energiasektori siseturul, kuna tõhus koostootmine pakub rohkelt primaarenergia säästmise võimalusi.
- 37 Lisaks on selge, et nähtuvalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhooonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT 2003, L 275, lk 32; ELT eriväljaanne 15/07, lk 631), põhjendusest 20 eraldab koostootmine toodanguühiku kohta vähem CO₂ heitkoguseid kui soojus- ja elektrienergia eraldi tootmine.
- 38 Seega tuleb tõdeda, et nii direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a esimese lause sõnastusest kui ka selle direktiivi ülesehitusest ja eesmärkidest tuleneb, et energiatooted, mida kasutatakse soojus- ja elektrienergia koostootmiseks, kuuluvad selles direktiivis ette nähtud kohustusliku maksuvabastuse kohaldamisalasse.
- 39 Direktiivi 2003/96 artikli 15 lõike 1 punkt c seda tõlgendust kahtluse alla seada ei saa.
- 40 Nimelt ei kujuta selles sättes ette nähtud fakultatiivne kord, mille alusel võivad liikmesriigid soojus- ja elektrienergia koostootmiseks kasutatavad energiatooted osaliselt või täielikult maksust vabastada või vähendada nende maksustamistaset, endast määravat tegurit, et teha kindlaks direktiivi 2003/96 artikli 14 lõikes 1 ette nähtud kohustuslike maksuvabastuste kohaldamisala (vt analoogia alusel 1. märtsi 2007. aasta kohtuotsus *Jan De Nul*, C-391/05, EU:C:2007:126, punkt 29).
- 41 Siinkohal olgu meenutatud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb juhul, kui liidu õiguse sätet saab tõlgendada mitut moodi, eelistada tõlgendust, mis tagab selle sätte kasuliku mõju (vt eelkõige 18. detsembri 2008. aasta kohtuotsus *Afton Chemical*, C-517/07, EU:C:2008:751, punkt 43, ja 10. septembri 2014. aasta kohtuotsus *Holger Forstmann Transporte*, C-152/13, EU:C:2014:2184, punkt 26).

- 42 Nagu aga nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 26–28, kehtestab direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a esimene lause liikmesriikidele tingimusteta kohustuse vabastada maksust elektrienergia tootmiseks kasutatavad energiatooted.
- 43 Et mitte võtta sellelt sättelt tema kasulikku mõju, saab kõnealuse direktiivi artikli 15 lõike 1 punktis c ette nähtud fakultatiivne kord seega olla vaid täiendavat laadi selles mõttes, et see piirduv liikmesriikide võimalusega kohaldada, nagu nähtub selle direktiivi põhjendusest 25, „sooduskohtlemist“ energiatoodete suhtes, mida kasutatakse soojus- ja elektrienergia koostootmiseks, võttes käesoleva kohtuotsuse punktides 34–37 meenutatud keskkonnapoliitika eesmärkide saavutamise toetamiseks vastu erikorra, mis näeb ette kas asjaomaste energiatoodete maksust vabastamise või nende maksustamistaseme vähendamise, tingimusel et valitud maksustamistase tagaks nende toodete selle osa kohustusliku maksuvabastuse, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks (vt analoogia alusel 1. märtsi 2007. aasta kohtuotsus Jan De Nul, C-391/05, EU:C:2007:126, punkt 29).
- 44 Direktiivi 2003/96 artikli 15 lõike 1 punkti c eesmärk on seega anda liikmesriikidele lisavõimalus teha erand direktiivi artiklis 1 sätestatud energiatoodete maksustamisest, mitte aga jätta kohaldamata kõnealuse direktiivi artikli 14 lõike 1 punkti a esimeses lauses ette nähtud kohustusliku maksuvabastuse kord.
- 45 Siinkohal tuleb täpsustada, et Prantsuse valitsuse poolt esile toodud võimalikud praktilist laadi raskused, mida tekitab vajadus tuvastada energiatoodete see osa, mida koostootmisjaamas kasutatakse elektrienergia tootmiseks, võrreldes osaga, mida kasutatakse soojusenergia tootmiseks, ei saa mingil juhul vabastada liikmesriike nende kohustusest vabastada tingimusteta maksust energiatooted, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks, vastavalt direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a esimesele lausele. Lisaks, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 74 on märkinud, ilmneb kohtuistungil komisjoni ja Cristal Unioni poolt esitatud andmetest, et meetodite alusel, mis tuleb kindlaks määrata liikmesriikidel, kuna kõnealune direktiiv neid ei täpsusta, ei näi olevat täiesti võimatu hinnata energiatoodete kogust – mis võib varieeruda sõltuvalt koostootmisjaamade eripäradest –, mida on vaja, et toota konkreetset kogust elektrienergiat või konkreetset kogust soojusenergiat.
- 46 Arvestades kõiki eespool toodud kaalutlusi, tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2003/96 artikli 14 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud kohustuslik maksuvabastus on kohaldatav elektrienergia tootmiseks kasutatavatele energiatoodetele, kui neid tooteid kasutatakse elektri- ja soojusenergia koostootmiseks selle direktiivi artikli 15 lõike 1 punkti c tähenduses.

Kohtukulud

- 47 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik, artikli 14 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud kohustuslik maksuvabastus on kohaldatav elektrienergia tootmiseks kasutatavatele energiatoodetele, kui neid tooteid kasutatakse elektri- ja soojusenergia koostootmiseks selle direktiivi artikli 15 lõike 1 punkti c tähenduses.

Silva de Lapuerta

Fernlund

Bonichot

Arabadjiev

Regan

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 7. märtsil 2018 Luxembourgis.

Kohtusekretär
A. Calot Escobar

Esimese koja president
R. Silva de Lapuerta